
ОЧЕРТАВАНЕ ЛИНИИТЕ НА РАЗЛОМА В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Атанас Дамянов¹

E-mail: 1adamyanov31@gmail.com

Резюме: В изследването сме се постарали да избягаме от природния, геологическия и физическия аспект на понятието *разлом*. Възприели сме, че разломът означава отсъствие на единство, на съгласие в дадена система. По този начин сме фундаментализирали нашите разсъждения.

Първият акцент е поставен върху отделянето на Обединеното кралство (ОК) от ЕС. В синтезирана хронология е проследено времето от приемането на ОК в ЕС до м. декември 2020 г. вкл. Уловена е една от причините за отделянето на кралството, която се състои в менталните различия между него и Континента.

По-нататък е подчертано, че разломите в ЕС, в тяхното видово многообразие, са предизвикани и чрез косвена връзка от първа степен от събудените империи в света, философията на Mitteleuropa, делението на Стара и Нова Европа и др.

Предложена е двуфакторна матрица, като чрез нея е търсена връзката между етапите на разширяване на Съюза и степента на отсъствие на единство и съгласие в Общността.

В заключението е посочено, че трябва да се освободим от интеграционния романтизъм и да се върви към постлисабонски договор.

Ключови думи: разлом, морфогенетическа структура, менталност, fish dinner.

Тази статия се **цитира**, както следва: **Дамянов, А. (2021).** Очертаване линиите на разлома в Европейския съюз. Народностопански архив, (3), с. 3-14.

URL: www2.uni-svishtov.bg/NSArhiv

JEL: F02, F42, F63.

* * *

Въведение

Сигурно е трудно да се разкрият и анализират всички елементи, които изграждат морфогенетическата структура на Европейския съюз. Но можем да допуснем, донякъде, полухолистичен и едновременно с това полуфрагментарен опит.

Всички организации, които са изградени в последните 70 плюс години, носят **белезите на конкретноисторическите условия**. Днес една част от тях са непригодни, други са овехтели, а трети са безвъзвратно изчерпани. Независимо от това инерцията продължава с намаляващо темпо, пречейки на световното, регионалното икономическо и политическо развитие.

Въоръжени с изследователски инструментариум и с помощта на микроскоп, телескоп и перископ, можем да уловим разломни движения, разломни линии. С висока степен условност е възможно да предвидим и последствията от тях. Това е и нашето намерение.

I.

Стремим се да избягаме от природния, геологическия и физическия аспект на понятието разлом. Търсим онази негова същност или семантичен оттенък, който ще удовлетвори и фундаментализира нашите разсъждения. Преглеждайки различни речници, открихме това, което ни е необходимо, а именно: **„Разломът означава отсъствие на единство, на съгласие“** (Словарь русского языка, 1999).

И тук възниква логичният въпрос: Какво лежи в основата на феномена разлом? Дали това е закономерност, закон или е нещо друго?

Като начало, според нас, това е икономическият, политическият и пр. интерес. В този смисъл ще припомним тезата на един от бащите на политическата икономия – Адам Смит (Smith, 1776), развита през втората половина на XVIII в., че ние не дължим нашия обяд на благоволенieto на месаря, хлебаря и пивовара, а на техния личен интерес.

Сигурно ще се съгласим, че в световните и регионалните икономически и политически отношения водещи са фирмените, държавните и съюзническите интереси.

Може би другият фундамент на разлома е състоянието на гравитационните сили на личността, фирмите, държавите и на международните образувания (Дамуанов, 2013). Когато гравитационните сили на държавата, на икономическите и политическите съюзи отслабват, то тогава се

появяват разломи. Започва изкривяване и на бизнес траекториите. Появата на несъгласие може да доведе до реален разлом и откъсване на част от цялото. Но на това по-късно ще се спрем.

Разширеното разбиране на понятието разлом е възможно да се постигне чрез улавяне на неговото видово многообразие.

Първо, взаимосвързани разломи: *политически; *икономически; *исторически; *етнически; *религиозни; *ментални и пр.

Второ, отражение на световни процеси разломи: *глобализационен; *деглобализационен; *колониален; *неоколониален.

Трето, регионални разломи: *интеграционни; *меки; *твърди.

Четвърто, в зависимост от движението във времето: *инерционни; *латентни; *в прогрес и т.н.

Пето, разлом в международните договорености: *в областта на климата; *в сферата на международните партньорства за търговия и инвестиции; * по линията на ЮНЕСКО; * в областта на СТО, ООН и др.

Предложеното подреждане не е съвършено и изчерпателно, а и ние нямаме претенции, че сме в процес на “ In Search of Excellence”. Като всяка класификация, така и предложената е белязана с условност. Отделните видове се отличават с единичност на критерия и не са комплексни. Така взаимното преплитане на частите от видовото многообразие изглежда логично и полезно.

Например в ЕС се наблюдават взаимосвързани, отражение на световни процеси, интеграционни, инерционни и пр. На тях ще се спрем по-обстойно в следващата част на изследването.

II.

Европейски разлом: сагата ЕС – ОК. Насочваме се към Европейския съюз, защото е **най-голямото постижение на европейската цивилизация.**

От потенциален, разломът между Острова/ОК и Континента е вече реалност. Но защо Обединеното кралство? Защо именно вторият по големина донор в ЕС го напусна?

Още преди 47 години, преди да стане член на един Клуб, развит по линията „Мир – Пазар – Солидарност“, в английската преса като вестник “**Morning Star**” всекидневно се излизаше с призив „Не към Общия пазар“!

Всъщност още тогава британското общество беше разделено по въпроса за членство в ЕС. И затова на ОК постоянно се правиха компромиси, за разлика от другите държави.

Задължени сме обаче да търсим по-задълбочен и обоснован отговор на поставените въпроси.

През 2011 г. развихме тезата за ядрото и динамиката на икономическата и финансовата гравитация (Дамянов, 2011). Тази теза беше развита във връзка с кредитния крънч (август, 2007 г.), финансовата (2008 г.), а след това и икономическата криза. Вече в друг аспект, но и по аналогия установяваме, че силите на **интеграционната гравитация** намаляват с намаляване масата на основния обект **в смисъл на изчезващо съгласие и единство**.

Какво става с икономическата гравитация.

Възможно е, тезата за ядрото да бъде включена в икономическия ракурс. Бизнес ядрото на обществото в Света е било, беше и все още ще бъде атакувано по различни начини.

Бихейвъристите ще кажат, че това е човешката алчност. Други, че това е сблъсък между производство (създаване на блага), на креативност, от една страна, и разпределение, преразпределение – от друга. Има и трети, и четвърти и пр.

Поради тези и други причини от бизнес ядрото се откъсва огромният паричен къс, който влиза в орбита около него.

Допускаме, че днес този къс е във фаза „апогей”. И силата на икономическата гравитация намалява пропорционално на неговото отдалечаване от реалността. Приемайки различни форми – функционални и институционални, този къс почти води самостоятелен живот. В средно- и дългосрочен период пред него има минимум два сценария:

Или окончателно да се освободи от икономическата гравитация и наситен с висока токсичност да се самоубие.

Или да слезе до фаза перигей и постепенно да се върне към ядрото-майка и да започне нормален икономически живот.

При първия сценарий обаче е напълно възможно да се „сблъска” с един от ресурсите на лимитирания обект.

И така, един къс (една държава) се откъсва и заживява свой собствен живот (ОК).

Вече изглежда абсурдно и без илюзии:

- когато британците създават първообраза на съвременната глобализация;
- когато слънцето не залязва в британската империя;
- когато поставят основите на политическата икономия;
- когато Исак Нютон открива законите на гравитацията и прави първата парична реформа в света;
- когато откриват парната машина и поставят основите на индустриалната революция и пр., и пр.

да бъдат заедно с държавите от Източна Европа, с които **имат ментални различия.**

Може би, когато страните в ЕС бяха дванадесет, то различията бяха почти незабележими. С привличането на още три държави – поносимо. С приемането на още десет страни, плюс още 2, плюс 1 нещата станаха непоносими за ОК.

Погледнато през призмата на Индекс „Капучино“¹, въведен от бившия президент на Европейската комисия (ЕК) Жан Клод Юнкер, изпъква реална неравнопоставеност.

И така Люксембург – 1,57 евро/това е половината от цената на кафе „Капучино“, ФРГ – 0,84 евро, ОК – 0,56 евро и т. н., а България – 0,18 евро! Всъщност въведената от нас по-горе дума „Неравнопоставеност“ днес ни води до извода, че с изключение на Гърция, всички останали единадесет държави са сходни в културно, ментално и икономическо отношение, т.е. степен на икономическо развитие.

Използваме думата „Клуб“, защото тя е типична за Англия и в различните клубове не всеки може да стане член. Също и по тази причина ОК се оттегля от големия „Клуб – ЕС“. Всъщност в английската ситуация се съчетават политически, исторически, икономически, ментални и пр. разломи.

И за да финализираме тази част от изследването, да се вгледаме в последния месец на 2020 г. След като на 31 януари 2020 г. ОК напусна ЕС, остана още един важен момент – приемането или не на съглашение за пост-Брекзит, което да регулира отношенията между двата субекта.

Преговорната сага продължи почти цялата 2020 г., но ескалира през последния месец. В периода 09–13 декември отново избуя изостреното английско чувство за суверенитет. Беше заявено, че Обединеното кралство не може да бъде „**затворено в орбитата на ЕС**“ и още по-конкретно в регулаторната орбита на ЕС. Стигна се дотам, че ОК обяви, че от 01.01.2021 г. военни кораби ще охраняват британските риболовни зони. Все пак беше дадена възможност да се извърви още малко допълнителен път – Go to Extra Mile – за да се намери изход ситуацията. Дори премиерът Борис Джонсън и президентът на ЕК Урсула фон дер Лайън споделиха многозначителна вечеря – fish dinner. И след като се извървя допълнителния път, се стигна на 24 декември след обяд до окончателното съгласие за договор, който бе съглашение от 2 000 страници за търговия и сигурност между ЕС и Обединеното кралство.

¹ Заб. Това са парите, които всеки гражданин на отделните държави внася всеки ден в хазната на ЕС.

В този драматичен период от 09 до 24 декември 2020 г. окончателно се очерта разломът между двата субекта и през погледа на лондонския историк Робърт Тумбс. В „Daily Telegraph“ той разви тезата, че Британия не само че не е част от Европа, но тя никога не е била Европа. Според него Европа е мечта на държави, които са имали погранични проблеми и войни: Франция, Германия, Полша, Унгария и др. За британците границите са ясни и те никога не са имали проблеми с тях. По аналогия същият историк твърди, че Япония не е част от Азия. Кралицата подписа документа и се сложи край на сагата, поне засега.

Позволяваме си да споделим, че докато САЩ имат “Deep State”(Дълбока държава), то ОК има “Deep History”(Дълбока история).

III.

Дори да не го признаваме, **ЕС вече е изграден като клуб на неравнопоставените**, което от своя страна предполага нови „пукнатини“ в неговото интеграционно тяло.

Това ни насочва към други заплашителни разновидности на европейски разломи.

Потенциални и нововъзникващи разломи в ЕС. С помощта на перископа установяваме, че Брюксел (ЕС) от запад ще бъде притиснат от ОК, а от изток – от Руската федерация (РФ). По този начин се оформя специфичен „Сандвич“.

В друг аспект сме свидетели, че старите империи се събуждат и възраждат – Британската, Руската и Османската. Включването на последната, плюс бежанските потоци от Централна и Северна Африка, оформят нова околна среда на ЕС във формата на „Подкова“. Конфигурация на ЕС само с един спокоен изход на север. Позволяваме си да допуснем, че в случая подковата играе ролята на онзи китайски йероглиф, който означава едновременно и криза, и възможност. При тези обстоятелства как ще изиграе картите си ЕС зависи само от него.

Външната среда на ЕС се усложнява и от „пълзящия“ Китай чрез ревитализиране на Великия път на коприната чрез проекта „Един пояс – Един път“. Това идва от Далечния изток, който вече е в Европа.

През Атлантическия океан вече имаме един партньор, който не изглежда така добронамерен, както по-рано, към Европа. И сандвичът вече е етажиран. В този смисъл САЩ въвеждат санкции, променят митническата си политика, като засягат стоки от Шотландия, Франция, Италия. Атакват автомобилния сектор на Германия.

При така очертаните параметри на външната среда от 2020 г. едва ли ни е необходим и калейдоскоп. Във връзка с това възниква и друг въпрос: Хомогенен ли е ЕС? Ще направим опит, поне частично, да отговорим на този въпрос.

Преди малко повече от десет години американският политик и държавник Доналд Ръмсфелд² въведе понятията „Стара Европа“ и „Нова Европа“. Дали това беше целенасочено или е в резултат на сериозна аналитична работа, не ни е дадено да знаем. В първата група той включва ФРГ, Франция, Нидерландия, Белгия и др., а във втората – „Нова Европа“ – попаднаха Полша, Унгария, Чехия и пр., с доминиране на „Стара Европа“.

И така, не само поради тезата на Д. Ръмсфелд, а и поради историческа чувствителност и несъвместимост започна да се очертава много ясно разлом по линията **Варшава – Будапеща – Прага**. Засега той не е овладян от Брюксел. Освен това тези, а и останалите държави от тази част на континента не са имали колонии и не разбират интернационалната гузност на западните страни.

Един „събуден“ разлом. Трудно е да се приеме, но той вече „работи“. Корени се в тезата за „Mitteleuropa“ като дар Божий. Германия счита, че географското ѝ положение предпоставя политическия и икономическия ѝ просперитет.

Понятието Mitteleuropa е въведено от Карл Людвиг фон Брук и Лоренц фон Щайн (Wikipedia, 2019). Първото концептуализиране на идеята е през 1848 г. и започва да се позиционира в Германия.

След революциите от 1848 г. в Европа либералният икономист Фредерих Лист и Хенри фон Гаген я приспособяват за реален живот в немското общество. Справедливостта ни задължава да подчертаем, че Фр. Лист развива и идеята, **че всяка голяма държава следва да има своя национална политическа икономия**. Това той прави в противовес на Адам Смит, Дейвид Рикардо и Уилям Пети, които създават **британската политическа икономия и след това я налагат като световна**.

Също така **Фр. Лист поставя основите на стопанската история**. И ако се пренесем в 21 век, а това е позволено и разбираемо, то благодарение на идеите на Лист ФРГ понася много леко финансовата криза от 2008 г., защото немците развиват индустриален капитализъм, а англичаните и американците – финансов.

И така Mitteleuropa означава Централна Европа под контрола на Германия и става част от нейната политика за хегемония.

² Заб. Този достолепен политик почина през 2021 г.

В началото на XIX в., се оформя бонапартизмът – стремеж към свръх-държава. С девиза „**Мир на хижите, война на дворците**“ Наполеон завладява Европа и вдъхва измамни надежди на много народи. Поставя се под съмнение и другият девиз „**Свобода, братство и равенство**“, което се оказва една световна недостижимост.

Дълги години Франция и Германия бяха двигатели на Европейската общност и съюз. С идването на власт на Ем. Макрон бедните „аристократи“ на Европа – французите – желаят да свирят „първа цигулка“.

Без да се спираме на тях, ще посочим, че освен развитите мисли в тази част на изследването съществуват още проблемни ситуации в ЕС (Дамянов, 2018).

Най-силната икономика, в тази верига – полската – е най-несигурната страна – членка на ЕС. С голяма доза условност може да предвидим, че тя може да се откъсне от ЕС.

IV.

В края на м. септември 1997 г. английското списание „The Economist“, представи една карта, наречена „География на недоволството“ (The Economics, 1997). За онова време, преди 24 години, тази карта изглеждаше полустранна, полуреална. Но от очертаните зони на недоволството в отделните европейски държави, днес виждаме линии на разлом – едни потенциални, втори в прогрес а трети са реални. Някои са „меки“, а други са „твърди“.

Тази карта може да се интерпретира в табличен аспект (Вж. Таблица 1).

Независимо от фазата/състоянието на разлома – латентна, в развитие или осъществена, то всички са вътрешно национални с интернационални оттенъци. Появяват се тогава, когато отсъства разбиране за различния, другия в рамките на една държава. До това води и липсата на съгласие.

Таблица 1

Регион	Държава „майка“	Фаза/състояние на разлома
1. Страната на баските	Испания Франция	латентен
2. Каталуня	Испания	в развитие
3. Корсика	Франция	латентен
4. Северна Ирландия	ОК	в развитие
5. Шотландия	ОК	в развитие
6. Уелс	ОК	латентен
7. Бавария	ФРГ	латентен
8. Падания (Милано)	Италия	Латентен
9. Косово	Сърбия	осъществен, нова държава
10. Крим	Украйна	осъществен, Част от РФ
11. Приднестровие	Молдова	латентен / замразен
12. Нагорни Карабах	Армения	латентен/преминал във въоръжен конфликт през есента на 2020 г.

V.

Възможно е да предложим и една матрица, в която се търси влиянието на процеса на разширяване на ЕС върху изследваната материя. В тази матрица сме очертали два вектора:

В е к т о р № 1: степен на отсъствие на единство, съгласие в четири степени: ниска, средна, средно висока и висока.

В е к т о р № 2: етапи на разширяване на ЕС, като в тях е включен броят на държавите във всеки етап.

Матрица №1

Етапи на разширяване на ЕС	Степен на отсъствие на единство, на съгласие			
	Ниска	Средна	Средно висока	Висока
1. ЕС на 12 държави	*			
2. ЕС на 12+3 държави	*			
3. ЕС на 15+10 държави		*		
4. ЕС на 25+2+1 държави			*	

Сигурно от матрица №1 могат да се направят следните изводи:

*с увеличаване броя на страните – членки на ЕС се променя степента на

отсъствие на единство, на съгласие;

*засилване на геополитически фактори;

*предстоящото разширяване индикира отстъпление от критериите за пълноправно членство.

В подкрепа на съдържанието на матрицата ще лансираме допълнително разнообразие и експанзия на различни по сила разломи в ЕС.

Разлом първи. В рамките на ЕС се очертаха „пестеливи“ държави и такива, които са високоразходни – „непестеливи“. Към първата група се отнасят ФРГ, Австрия и нордическите страни. Към втората – Гърция, Италия, Испания, Португалия, които харчат повече, отколкото са техните възможности.

Разлом втори. Този разлом е свързан с първия и кодиран във финансово-бюджетните средства за новия програмен период – Бюджет 2021–2027 г., Зелената сделка, Дигиталната стратегия и средствата за справяне с последствията от пандемията. И всичко това обвързано със спазване върховенството на закона от всяка държава в ЕС. Ярки противници на този критерий са част от Вишеградската група – Полша, Унгария и някои от „непестеливите“ държави. Направеният, засега, компромис от ЕК не е решение на проблема, а само го отлага за бъдеще. Освен това ще има и други страни, които няма да се съобразят с посоченото обвързване.

Разлом трети – Швейцария и Норвегия.

А) След 20 години водене на преговори между ЕС и Швейцария последната се отказа да води разговори. В съвременния свят, с неговата турбулентност, характеристики от викторианската епоха са неадекватни.

Б) През 1972 г. след референдум Норвегия отказва членство в ЕС. Чак през 1994 г. тя подписва договор и става част от Единния европейски пазар. През 2021 г. различни политически сили поставят въпроса за излизане от Третия енергиен пакет и настояват за отпадане на тази регулация. Нека припомним, че Норвегия е голям износител на газ и електрическа енергия за ЕС.

Разлом четвърти – многоаспектен: доминиране на политическите фактори над икономическите; компромиси със степента на икономическото равнище на вече приети и на кандидати за членство; отношение към емигрантския проблем, който отново избухва от Афганистан. ЕС закъснява с извеждане на политика, а вече е налице отказ от Унгария да приема бежанци от тази държава. **Нека не се забравя, че нито Александър Македонски, нито Британската империя, нито СССР,**

ните САЩ не са успявали да покорят Афганистан; хетерогенност в културно измерение; възродени и развиващи се „Болести на капитализма“, срещу които се бореше и имаше успех баронеса Маргарет Тачър; неравенство в доходите между държавите и регионите в ЕС и др.

И така, в ЕС се работи по формиране на „Ново общество“. По своята същност то **ще бъде постхристиянско, постнационален конструкт**. В него се очертава и нова или донякъде допълвана ценностна система. Една от тезите е за сливане на християнството с исляма. Изглежда, че много бързо се забрави констатацията на Ангела Меркел, че мултикултурализмът в ЕС се провали. Би било добре архитектите на новата идеология да си припомнят един от рапортите на Римския клуб – „Катастрофа или ново общество“ от седемдесете години на XX в. Ако тези процеси се развиват, то тогава разломите в ЕС ще се засилят, взаимоотношенията между Стара и Нова Европа ще се нуждаят от медиатор. Въпросът е: Кои личности, кои сили ще се заемат с този проблем?

Може би ЕК не бива да се стреми да изгражда нова Вавилонска кула. И поради това, че европейските държави са натоварени с много история.

Заключение

Възможно е, направените разсъждения да звучат не толкова позитивно. Ние не сме мислили за това. Фактите, реалната действителност са нещата, които са ни водили при анализа на политическото и икономическото пространство на ЕС. **Всъщност през 2020 г. и първата половина на 2021 г. ясно изпъкват структурните несъответствия в ЕС. Нарушено е морфогенетическото поле на това обединение – икономически, демографски, вътрешнодържавни, политически, емиграционни, културни и пр. измерения.**

Сигурно е време да се освободим от **интеграционния романтизъм** и да се изгради нова архитектура – постлисабонски договор.

Използвани източници

- Damyanov, At. (2013) Gravitational Forces of the European Union. The Future of Integration, the Future of European Union. Proceedings, Svish-tov, pp. 11-13.
- Smith, A. (1776), An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations. London.
- The Economist. September, 20th – 26th. 1997, p. 51.
- Wikipedia. Mitteleuropa. 2 december, 2019 (UTC).
- Дамянов, Ат. Национални и интернационални допускания. Пленарен доклад на Международната научна конференция „Икономиката и управлението в XXI век – решения за стабилност и растеж. Свищов, 2011.
- Дамянов, Ат. Сблъсък на парадигми в световната икономика. В: Научни трудове на Международното Висше Бизнес Училище. Том 10, 2018, с.18-21.
- Словарь русского языка в 4 – х т. РАН, Институт лингвистических исследований. М. 1999.

Атанас Дамянов е професор, доктор на икономическите науки. Ректор на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, България, в периода 1991-1999 год., а от 2015 е професор в Международното Висше Бизнес Училище – Ботевград, София. Член на Аcreditационния съвет на НАОА от 1996 до 2004 г. Заел е първо място на 9-та световна конференция IntEnt 99 Education and Training – Best paper, 1st Rank. Вицепрезидент на ASECU от 2007 до 2015 г. **Научни интереси:** международни икономически отношения, международен бизнес, международен маркетинг.

ORCID ID: 0000-0001-8610-1985

ISSN 0323-9004

Народно стопански архив

Свищов, година LXXIV, книга 3 - 2021

**Очертаване линиите на разлома
в Европейския съюз**

**Организационно-икономически характеристики
на обезщетенията при болест с временна
неработоспособност**

**Ефекти на глобалната икономическа криза
и COVID-19 пандемията върху управлението
на държавния дълг в силно задлъжнели страни**

**Влияние на глобалните тенденции и COVID-19
върху развитието на международните нови
предприятия**

**Икономическият растеж в еврозоната
и на Балканите: коинтеграционен анализ**

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“

СВИЩОВ

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ:

Проф. д-р Андрей Захариев – главен редактор
Проф. д-р Йордан Василев – зам. главен редактор
Проф. д-р Стоян Проданов
Доц. д-р Искра Пантелеева
Доц. д-р Пламен Йорданов
Доц. д-р Светослав Илиичовски
Доц. д-р Пламен Петков
Доц. д-р Анатолий Асенов
Доц. д-р Тодор Кръстевич

МЕЖДУНАРОДЕН СЪВЕТ:

Проф. д-р ик.н. Михаил А. Ескиндаров – Финансов университет при Правителството на Руската федерация, Москва (Русия).
Проф. д-р ик.н. Григоре Белостечник – Молдовска академия за икономически изследвания, Кишинев (Молдова).
Проф. д-р ик.н. Михаил Ив. Зверьяков – Одески държавен икономически университет, Одеса (Украйна).
Проф. д-р ик.н. Андрий Крисоватий – Тернополски национален икономически университет, Тернопол (Украйна).
Проф. д-р ик.н. Йон Кукуй – Университет Валахия, Търговище (Румъния)
Проф. д-р Кен О'Нийл – Университет Ълстер (Ирландия)
Проф. д-р Ричард Торп – Университет Лийдс (Великобритания)
Проф. д-р ик.н. Олена Непочатенко – Умански национален аграрен университет, Уман (Украйна)
Проф. д-р ик.н. Дмитрий Лукьяненко – Киевски национален икономически университет "Вадим Гетман", Киев (Украйна)
Доц. д-р Мария Стефан – Университет "Валахия", Търговище (Румъния)
Доц. д-р Анисоара Дуика – Университет "Валахия", Търговище (Румъния)
Доц. д-р Владимир Климуц – Брановички държавен университет, Бранович (Беларус)

Екип за техническо обслужване:

Технически секретар – Деяна Веселинова
Стилов редактор – Анка Танева
Превод на английски език – ст. преп. Венцислав Диков и ст. преп. д-р Петър Тодоров

Адрес на редакцията:

5250 Свищов, ул. „Ем. Чакъров” 2
Проф. д-р Андрей Захариев – главен редактор
☎ (+359) 889 882 298
Д-р Росица Проданова – технически секретар
☎ (+359) 631 66 309, e-mail: nsarhiv@uni-svishtov.bg
Благовеста Борисова – компютърен дизайн
☎ (+359) 882 552 516, e-mail: b.borisova@uni-svishtov.bg

Отпечатването на списанието за 2021 г. се осъществява с безвъзмездната финансова помощ на Фонд „Научни изследвания” – Договор ДНП № КП-06-ПП2-0045 по конкурс „Българска научна периодика – 2021 г.”

© Академично издателство „Ценов” – Свищов
© Стопанска академия „Димитър А. Ценов” – Свищов

НАРОДНОСТОПАНСКИ АРХИВ

ГОДИНА LXXIV, КНИГА 3 – 2021

СЪДЪРЖАНИЕ

Атанас Дамянов

Очертаване линиите на разлома в Европейския съюз /3

Пламен Йорданов, Маргарита Николова, Жанета Ангелова

Организационно-икономически характеристики
на обезщетенията при болест с временна неработоспособност /15

Величка Николова

Ефекти на глобалната икономическа криза и COVID-19 пандемията
върху управлението на държавния дълг в силно задлъжнели страни /36

Маргарита Е. Михайлова

Влияние на глобалните тенденции и COVID-19
върху развитието на международните нови предприятия /53

Милена М. Ковачевич

Икономическият растеж в еврозоната и на Балканите:
коинтеграционен анализ /68